

Omhändertagande av person som vill göra hivtest

Testning för hiv är del av det preventiva smittskyddsarbetet och ska vara lätt tillgänglig för alla.

Hiv är enligt Smittskyddslagen (SFS 2004:168) en allmänfarlig sjukdom, och testning för hiv är därmed alltid kostnadsfritt. Till skillnad från vad som gäller vid test av andra sjukdomar, har en person som vill hivtesta sig rätt att göra detta anonymt (SFS 2008:363). Rutin för detta finner ni i dokumentet [”Bokning av anonym patient i VAS”](#)

Varje mottagning/hälsocentral bör utarbeta rutiner för hur personer som vill testa sig skall tas om hand på bästa sätt. Tänk på sekretessen och personernas behov av integritet. Det är till exempel inte lätt att boka tid för hivtest i ett fullsatt väntrum! Beakta också följande:

- Vid misstanke om en allmänfarlig sjukdom ska läkare enligt Smittskyddslagen 3 kap 1§ ”*skyndsamt undersöka patienten och ta de prover som behövs*”. Detta innebär att hälso- och sjukvården ska underlätta för den som söker för hivtest. Om en person önskar testa sig bör detta kunna genomföras samma dag.
- Patienten ska bokas till läkare för bedömning i varje enskilt fall. Om tiden för det möjliga smittillfället ligger nära i tid ska provtagningen ändå genomföras. Ett avslutande test för att utesluta smitta tas i normalfallet 6 veckor efter misstänkt smittotillfälle.
- Om personen som vill testa sig har haft oskyddat sex eller kommit i kontakt med blod från känt hivsmittad person ska infektionsspecialist **omedelbart** kontaktas för ställningstagande till postexpositionsprofylax (PEP). PEP ska påbörjas inom 36 timmar.
- Viktigt information och rådgivning i anslutning till provtagning:
 - Ge råd om vad man ska tänka på för att inte drabbas av sexuellt överförda sjukdomar.
 - Informera om att det kan finnas risk för falskt positiva resultat på grund av testernas känslighet och att man alltid tar ett nytt prov om det första provet är positivt .
 - Informera om att personen bör komma för ett *personligt återbesök* för provresultat.
 - Informera att anonymiteten upphör om testet är positivt för HIV.
- Det är också viktigt att det finns en beredskap på mottagningen/hälsocentralen för hur man ska agera om det visar sig att testet är positivt. Tänk särskilt på:
 - att det är viktigt med en snabb handläggning, både för patienten och för att förhindra smittspridning.
 - att det är mycket viktigt med ett bra psykologiskt omhändertagande. Det kan därför vara lämpligt att inte boka återbesök för besked och information dag innan helg.
 - att alltid ta kontakt med infektionsspecialist för fortsatt råd om omhändertagande innan patienten kommer på återbesök om provsvaret är positivt.

Ytterligare information om hivtest, PEP och uppföljningstid efter test finner ni hos [Referensgruppen för AntiViral terapi \(RAV\)](#) eller hos [Folkhälsomyndigheten](#)